

K Z O M B U N I A K A T
Z B A D A N I A

Warszawa, grudzień 2011

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/157/2011

PREFERENCJE PARTYJNE

W GRUDNIU

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W ostatnim badaniu¹ przeprowadzonym w 2011 roku, dwa miesiące po wyborach, Polacy wciąż wykazują żywe zainteresowanie życiem politycznym. Przeszło trzy piąte ankietowanych deklaruje, że na pewno wzięłoby udział w wyborach, gdyby odbywały się na początku grudnia (61%). Od listopada odsetek zdeklarowanych wyborców praktycznie się nie zmienił. Przypomnijmy, że faktyczna frekwencja w wyborach wyniosła 48,92%. Niespełna jedna czwarta badanych (24%) – nieco mniej niż w ubiegłym miesiącu – twierdzi, że na pewno nie wzięłaby udziału w wyborach.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań									
	III 2011	IV 2011	V 2011	VI 2011	VII 2011	VIII 2011	IX 2011	X 2011	XI 2011	XII 2011
	w procentach									
Na pewno wziął(ę)lbym w nich udział	61	57	59	56	56	60	61	66	60	61
Nie wiem, czy wziął(ę)lbym w nich udział	14	16	15	17	26	25	23	20	13	15
Na pewno nie wziął(ę)lbym w nich udziału	25	27	26	27	18	14	17	15	27	24

W grudniu preferencje partyjne Polaków zmieniły się tylko w niewielkim stopniu. Nadal zdecydowanym liderem naszego rankingu pozostaje rządząca PO, na którą chce oddać głos ponad dwie piąte zdeklarowanych uczestników głosowania (43%), praktycznie tyle samo co w ubiegłym miesiącu. Sondażowe poparcie dla zwycięskiej partii jest wyższe niż uzyskane w wyborach.

W stosunku do listopada nie zmieniły się notowania PiS, gotowość głosowania na to ugrupowanie deklaruje 21% respondentów zapewniających o swym pewnym udziale w wyborach. W porównaniu z faktycznym wynikiem wyborczym poparcie dla tego ugrupowania jest wyraźnie niższe.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (259) przeprowadzono w dniach 1 – 8 grudnia 2011 roku na liczącej 950 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Od listopada nie zmienił się także odsetek chcących głosować na drugą z partii tworzących koalicję rządową – PSL. Chęć głosowania na to ugrupowanie wyraża 7% głosujących.

Dwa miesiące po wyborach obserwujemy natomiast pewien spadek liczby zwolenników Ruchu Palikota, na który chce oddać swój głos 6% zadeklarowanych uczestników wyborów, o 3 punkty mniej niż w listopadzie. To największa zmiana odnotowana w tym miesiącu. Obniżyło się także poparcie dla SLD, które popiera 5% głosujących, o 2 punkty procentowe mniej niż w listopadzie.

Gdyby wybory odbywały się teraz, pozostałe ugrupowania, a także inicjatywy polityczne, które w najbliższym czasie zamierzają się przekształcić w partie, nie zdołałyby wprowadzić przedstawicieli do parlamentu. Badana w tym miesiącu po raz pierwszy Solidarna Polska, która w styczniu zamierza się zarejestrować jako partia polityczna, zebrała poparcie 2% wyborców. Po 1% głosów otrzymały PJN oraz Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego.

W porównaniu z listopadem wzrósł odsetek osób, które chciałyby wziąć udział w głosowaniu, ale obecnie nie wiedzą, na którą partię oddałyby swój głos (13%, wzrost o 4 punkty procentowe).

Tabela 2

Na kandydata, której partii zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Sejmu i Senatu?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału lub biorących udział w wyborach*									
	IV 2011	V 2011	VI 2011	VII 2011	VIII 2011	IX 2011	X 2011	Wyniki wyborów	XI 2011	XII 2011
	w procentach									
Platforma Obywatelska RP	31	37	34	38	36	37	34	39,18	42	43
Prawo i Sprawiedliwość	23	21	22	17	20	20	20	29,89	21	21
Polskie Stronnictwo Ludowe	5	4	5	4	4	6	6	8,36	7	7
Ruch Palikota	1	1	1	1	1	2	7	10,02	9	6
Sojusz Lewicy Demokratycznej	12	12	11	9	8	7	9	8,24	7	5
Solidarna Polska**	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Polska Jest Najważniejsza	2	1	3	0	0	1	1	2,19	2	1
Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego***	1	1	0	0	0	-	-	1,06	1	1
Prawica Rzeczypospolitej	1	0	0	0	0	-	-	0,24	1	0
Polska Partia Pracy	0	0	0	0	0	0	1	0,55	0	0
Inne	3	0	1	0	0	1	1	0,26	1	1
Trudno powiedzieć	18	18	19	27	26	26	22	-	9	13
N=	679	689	640	591	619	627	694	15 050 027	567	557

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach
 ** Solidarna Polska nie jest jeszcze zarejestrowaną partią polityczną, ale klubem parlamentarnym
 *** Do VIII 2011 poparcie dla UPR

Wydaje się, że Platforma Obywatelska nadal dostaje od wyborców tzw. premię za zwycięstwo. Powstał nowy rząd, a premier wystąpił z szeroko dyskutowanym programem oszczędnościowym. Dla popularności rządzącej partii nie bez znaczenia jest zapewne to, że w trudnej sytuacji gospodarczej i politycznej w Europie rząd Donalda Tuska nie pozostaje bierny, ale występuje z różnymi inicjatywami i jest widoczny na forum międzynarodowym, a w związku z tym także w mediach. Największą zmianą zarejestrowaną w tym miesiącu jest spadek poparcia dla lewicy, co jak można sądzić, wynika raczej z sytuacji panującej w ugrupowaniach reprezentujących tę opcję, niż z jakiegoś nagłego spadku jej popularności wśród Polaków. Straciło zarówno przeżywające kryzys SLD, w którym wciąż toczy się polityczna walka o przywództwo, jak i Ruch Palikota, którego nowych przedstawicieli w parlamencie Polacy mogą dopiero obserwować. Mimo utrzymującego się zainteresowania życiem politycznym i mimo braku spadku deklaracji uczestnictwa w głosowaniu, tak jak po każdych wyborach rośnie odsetek osób, które nie wiedzą, na kogo oddałyby swój głos.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		61	15	24	943
Płeć	Mężczyźni	65	14	22	443
	Kobiety	58	16	26	500
Wiek	18-24 lata	59	21	20	122
	25-34	61	15	23	172
	35-44	54	20	26	152
	45-54	59	13	28	138
	55-64	67	12	21	177
	65 lat i więcej	65	11	24	182
Miejsce zamieszkania	Wieś	58	16	26	349
	Miasto do 20 tys.	61	16	23	129
	20-100 tys.	61	13	26	197
	101-500 tys.	58	19	23	149
	501 tys. i więcej mieszk.	73	11	16	119
Wykształcenie	Podstawowe	56	15	29	215
	Zasadnicze zawodowe	49	18	34	226
	Średnie	64	17	19	329
	Wyższe	78	8	14	173
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	77	6	17	90
	Średni personel, technicy	69	21	10	35
	Pracownicy adm.-biurowi	71	11	18	47
	Pracownicy usług	46	29	25	65
	Robotnicy wykwalifikowani	55	16	30	117
	Robotnicy niewykwalifik.	53	20	27	50
	Rolnicy	55	22	23	51
	Pracujący na własny rach.	68	9	23	40
Bierni zawodowo	Renciści	65	15	20	61
	Emeryci	66	11	23	214
	Uczniowie i studenci	59	27	13	70
	Bezrobotni	45	12	42	58
	Gospodynie domowe i inni	54	9	37	44
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	72	14	14	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	65	15	20	75
	sekt. prywat. poza rolnict.	57	18	25	212
	prywatnym gosp. rolnym	48	28	25	38
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	56	11	32	131
	501-750	62	19	19	112
	751-1000	58	14	28	126
	1001-1500	65	17	19	149
	Powyżej 1500 zł	71	10	19	202
Ocena własnych war. mater.	Złe	47	13	40	149
	Średnie	55	19	26	434
	Dobre	74	11	15	360
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	72	8	20	55
	Raz w tygodniu	66	14	20	443
	1-2 razy w miesiącu	53	21	26	141
	Kilka razy w roku	56	15	30	200
	W ogóle nie uczestniczy	57	15	27	104
Poglądy polityczne	Lewica	74	11	15	133
	Centrum	58	19	24	313
	Prawica	74	11	16	263
	Trudno powiedzieć	44	18	38	233

Tabela 2

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?					
		Nowa Prawica Janusza Korwin- -Mikke	Platforma Obywatel- ska RP (PO RP)	Polska Jest Najważ- niejsza (PjN)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawica Rzeczpos- politej (PR)	Prawo i Sprawie- dliwość (PiS)
		%	%	%	%	%	%
Ogółem		1	43	1	7	0	21
Płeć	Mężczyźni	2	42	0	8	0	23
	Kobiety	0	44	1	6		20
Wiek	18-24 lata	5	46		10		18
	25-34	1	40		7		21
	35-44	2	45	3	6	2	17
	45-54	1	41	2	12		23
	55-64		45		4		23
	65 lat i więcej		41		8		24
Miejsce zamieszkania	Wieś	0	28	1	17	1	22
	Miasto do 20 tys.	3	46	1	4		22
	20-100 tys.	4	47		2		21
	101-500 tys.		53	1	3		18
	501 tys. i więcej mieszk.		59				23
Wykształcenie	Podstawowe		31	1	9	1	23
	Zasadnicze zawodowe		37		12		27
	Średnie	2	49	1	6		17
	Wyższe	3	48		4		21
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	1	48		2		27
	Średni personel, technicy		53	5	8		10
	Pracownicy adm.-biurowi		45		12		9
	Pracownicy usług		42		3		16
	Robotnicy wykwalifikowani	4	35		10		21
	Robotnicy niewykwalifik.		39		9		23
	Rolnicy	3	18		29	5	14
Pracujący na własny rach.	4	40	5			20	
Bierni zawodowo	Renciści		48		3		33
	Emeryci		44		7		22
	Uczniowie i studenci	3	51		6		16
	Bezrobotni		36		3		35
	Gospodynie domowe i inni		52	5	6		19
Pracuje w:	inst. państw., publicznej		38	1	10		22
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	4	50		4		18
	sekt. pryw. poza rolnict.	1	46	1	4		19
	prywatnym gosp. rolnym	5	24		38		5
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	1	34		13		26
	501-750		24		8		32
	751-1000	2	47	3	13		18
	1001-1500		49		5		18
	Powyżej 1500 zł	1	56	1			21
Ocena własnych war. mater.	Złe		32		5		37
	Średnie	1	36	1	10		22
	Dobre	1	52	0	6	1	17
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		23		5	3	57
	Raz w tygodniu	1	38	1	10		25
	1-2 razy w miesiącu	2	54	2	9		10
	Kilka razy w roku	1	52		2		13
	W ogóle nie uczestniczy	2	47		2		10
Poglądy polityczne	Lewica	3	47		9		8
	Centrum		51	1	6	1	16
	Prawica	2	41		6		36
	Trudno powiedzieć		30	1	10		15

Tabela 2 cd.

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?					Liczba osób
		Ruch Palikota (RP)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Solidarna Polska	Inna	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		6	5	2	1	13	557
Płeć	Mężczyźni	7	6	2	1	9	277
	Kobiety	6	5	1	1	16	281
Wiek	18-24 lata	10	2			10	69
	25-34	13	8	3		8	104
	35-44	3	4	4	1	12	78
	45-54	5	8	2	2	5	76
	55-64	6	4	1	2	14	114
	65 lat i więcej	1	5			21	116
Miejsce zamieszkania	Wieś	6	5	1	0	20	195
	Miasto do 20 tys.	7	4			13	78
	20-100 tys.	6	9	2	1	8	113
	101-500 tys.	9	5	1	2	8	86
	501 tys. i więcej mieszk.	5	3	4	2	4	86
Wykształcenie	Podstawowe	6	2	1		25	118
	Zasadnicze zawodowe	6	4	1	1	12	104
	Średnie	7	6	2	0	10	203
	Wyższe	7	7	3	2	4	132
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	6	6	6	1	4	65
	Średni personel, technicy	4	10			9	24
	Pracownicy adm.-biurowi	14	9			11	33
	Pracownicy usług	5	9	9		16	28
	Robotnicy wykwalifikowani	10	8		1	10	61
	Robotnicy niewykwalifik.	8				21	25
	Rolnicy	9		4		18	26
Pracujący na własny rach.	14		6	9	2	27	
Bierni zawodowo	Renciści	4	3		2	8	40
	Emeryci	0	6			20	139
	Uczniowie i studenci	13	3			7	42
	Bezrobotni	10	7			9	25
	Gospodynie domowe i inni					18	23
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	9	7	2	1	10	86
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	12	4	5		3	48
	sekt. pryw. poza rolnict.	7	7	4	3	9	116
	prywatnym gosp. rolnym	13				16	18
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	9	1	1	1	13	72
	501-750	10	7	1		18	69
	751-1000	6	1			10	73
	1001-1500	4	10			13	94
	Powyżej 1500 zł	7	6	3	1	4	142
Ocena własnych war. mater.	Złe	2	3			22	66
	Średnie	7	6	2	1	14	232
	Dobre	6	6	2	1	8	260
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu					12	40
	Raz w tygodniu	2	4	3	1	15	278
	1-2 razy w miesiącu	8	5	1		10	72
	Kilka razy w roku	9	8		2	11	109
	W ogóle nie uczestniczy	24	12			5	60
Poglądy polityczne	Lewica	11	18			5	97
	Centrum	10	2	0	2	11	175
	Prawica	2	3	3	1	6	187
	Trudno powiedzieć	5	4	2		33	99